

80-річчя члена-кореспондента НАН України В.Й. ДРАНОВСЬКОГО

Володимир Йосипович Драновський народився 10 січня 1934 р. у Дніпропетровську. Після закінчення в 1957 р. Дніпропетровського державного університету працював асистентом кафедри «Теорія механізмів і машин» цього ВНЗ (1957–1961). З 1961 р. професійна діяльність Володимира Йосиповича пов'язана з КБ «Південне». Він обіймав посади інженера, старшого інженера (1963), начальника лабораторії (1965), відділу (1966), відділення (1986), начальника і головного конструктора конструкторського бюро космічних апаратів, систем і комплексів (1989–2005). В.Й. Драновський здобув науковий ступінь доктора технічних наук (1992) і вчене звання професора (1998). У 2003 р. його обрано членом-кореспондентом НАН України.

В.Й. Драновський – відомий учений у галузі ракетно-космічної техніки, створення космічних апаратів. Він запропонував новий спосіб гасіння початкових кутових швидкостей супутника після відокремлення від ракети-носія, що ґрунтується на взаємодії рухомого магніту, встановленого на корпусі супутника, з магнітним полем Землі і розсіянні енергії обертального руху супутника завдяки моменту сил тертя в опорах підвіски магніту. В.Й. Драновський створив системи, що визначили конструктивно-компонувальні схеми супутників і спосіб орієнтації їх у просторі, теорію аерогіроскопічних систем орієнтації, покладених в основу проектування супутника «Космічна стріла». Ці роботи, проведені вперше у світовій практиці, стали новим етапом у техніці керованого руху космічних апаратів. Володимир Йосипович зробив вагомий внесок у розроблення напівпасивних магнітно-гравітаційних і напівактивних гравітаційно-гіроскопічних систем орієнтації. Широкого розповсюдження у практиці створення супутників із пасивними і напівпасивними системами орієнтації набули його роботи з вимірювання і компенсації магнітних збурень, які виникають унаслідок взаємодії дипольного моменту супутника та його магнітом'яких складових із магнітним полем Землі.

За безпосередньою участю В.Й. Драновського виконано дослідження, проектування, експериментальні відпрацювання і забезпечено льотні випробування систем орієнтації космічних апаратів із використанням як виконавчих органів різних типів гіростабілізаторів. Розроблено ряд систем індикації положення космічних апаратів середньої точності, прецизійну астротелевізійну систему визначення кутового положення супутника. Вибрано доцільні схеми, алгоритми визначення орієнтації та критерії; розроблено методи оцінювання основних характеристик систем на всіх етапах їх створення. Раціональна комбінація таких систем дозволила створити енергетично вигідні, зручні в експлуатації високонадійні супутники, призначені для вирішення великої кількості завдань у рамках програм Академії наук України та колишнього СРСР щодо використання космічного простору з навколоремних орбіт.

В.Й. Драновський ініціював і очолив новий напрям у роботах КБ «Південне» — розроблення і створення мікросупутників, заклав технологічні основи створення нових платформ малого і середнього класу. Це дозволило одержати істотний економічний вигравш при одночасному значному збільшенні строку активного існування апаратів.

Багато ідей і рішень Володимира Йосиповича було покладено в основу створення в Україні наземного комплексу керування, центру керування польотом. Була створена і введена в експлуатацію повна наземна інфраструктура керування у польоті першим українським супутником «Січ-1». В.Й. Драновський розробив основні теоретичні положення і прикладні методи досліджень, які стали підґрунтям для

створення ряду систем для космічних апаратів серій «Космос», «Интеркосмос», «Океан», «АУОС», «Січ», «Микроспутник».

Володимир Йосипович активно працював над розширенням сфери представлення науково-технічних розробок КБ «Південне» на світовому ринку. Так, було виграно міжнародний тендер і розроблено супутник «Египтсат» для Єгипту. Він керував змішаною радянсько-індійською групою, брав безпосередню участь у спільних роботах з Індійською організацією космічних досліджень (ISRO) зі створення й запуску супутників «Ариабата» і «Бхаскара» (1976–1986).

Він автор і співавтор більш як 200 наукових праць, у тому числі 6 монографій, 34 авторських свідоцтв на винаходи, 8 патентів. З тематики підрозділу космічних апаратів, систем і комплексів, який очолював Володимир Йосипович, було захищено понад 20 кандидатських і 4 докторські дисертації.

За вагомий внесок у розвиток ракетно-космічної галузі В.Й. Драновського відзначено Державною премією СРСР (1970) та Державною премією України в галузі науки і техніки (1999), орденами «Знак Пошани» (1976) і князя Ярослава Мудрого V ст. (2004), почесними званнями «Заслужений машинобудівник України» (1994) і «Заслужений діяч науки і техніки України» (1995). Він — член-кореспондент Російської академії космонавтики ім. К.Е. Ціолковського (1994).

Наукова спільнота, колектив КБ «Південне», учні та друзі сердечно вітають Володимира Йосиповича з ювілеєм і зичать йому довгих років життя, міцного здоров'я, наснаги і нових творчих успіхів.